

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 287/2010-53

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. septembra 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa o sťažnosti Ing. J. K., K., zastúpeného advokátom JUDr. Ing. P. H., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 18/96 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. J. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 18/96 p o r u š e n é b o l o .

2. Ing. J. K. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Ing. J. K. priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov), ktorú je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ing. P. H., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 287/2010-34 zo 17. júna 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Ing. J. K., K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 18/96.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že návrhom podaným okresnému súdu 5. januára 1996 sa v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 18/96 sťažovateľ domáhal rozvodu manželstva a úpravy práv a povinností rozvedených manželov k ich maloletým deťom pochádzajúcim z manželstva, a to na čas do rozvodu, ako aj po rozvode. Sťažovateľ v sťažnosti pripisuje zodpovednosť za vzniknuté priesťahy najmä okresnému súdu, ktorý podľa neho vykonáva aj neefektívne ba až „absurdné“ procesné úkony, ktoré podľa jeho názoru nevedú k meritórnemu rozhodnutiu veci.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„Porušenie základného práva sťažovateľa na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote sťažovateľ odôvodňuje konaním súdu, ktorý za dobu 14 rokov nebol schopný vo veci rozvodu manželstva vyniesť meritórne rozhodnutie. Táto doba je neprimerane dlhá aj keď zo strany sťažovateľa v rokoch 1997 až 2000 došlo k podaniu procesných úkonov (vznesenie námietky zaujatosti voči sudkyňi K. a dvom súdnym znalcom) ktoré spôsobili rozhodovanie o ním navrhnutých procesných úkonoch, v trvaní niekoľkých týždňov, tieto procesné úkony v žiadnom prípade nemohli byť príčinou neprimerane dlhého konania vo veci v lehote 14 rokov.

Od dosiahnutia plnoletosti J. K. ml. ... súd rozhoduje len o výživnom na jeho osobu do dosiahnutia plnoletosti (dlžné výživné) a za 5 rokov a 4 mesiace v tejto veci nerozhodol, čo je neprimerane dlhá doba a podľa sťažovateľa ide na vrub konajúceho súdu.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálehom:

„Právo sťažovateľa na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zakotvené v článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov čl. 3,5 a 8 bolo postupom Okresného súdu Košice I... vo veci vedenej pod sp. zn. 24 C 18/96 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 eur, ktoré sú odporcovia povinný zaplatiť do 15 dní. ...

Odporcovia sú povinní nahradiť sťažovateľovi trovy tohto konania.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predseda listom sp. zn. 1 SprV 44/2010 zo 4. augusta 2010, sťažovateľ stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu listom z 28. augusta 2010 a jeho právny zástupca listom z 21. septembra 2010.

2.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol:

„Po právnej stránke prejednávaná vec patrí k štandardnej agende a vo väčšine prípadov sudcovia v takýchto sporoch rozhodujú vo veľmi krátkych časových úsekoch.

Tento prípad je výnimočný a to pre skutkovú zložitost' a pre samotné správanie sa účastníkov konania..

Toho času je už vec právoplatne skončená (rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 8 CoP/303/2009-821 nadobudol právoplatnosť 9. 4. 2010).

K celkovej dĺžke konania prispeli aj niekoľkonásobné personálne zmeny v osobe zákonného sudcu, znalecké dokazovania, nariaďovanie predbežných opatrení a zabezpečovanie množstva dôkazných materiálov. Vyskytli sa aj obdobia kedy bol súd dlhšiu dobu nečinný, resp. jeho postup nemožno stále hodnotiť ako celkom efektívny.

Ak hodnotím konanie ako celok, ktoré trvalo skoro 15 rokov, bolo postupom súdov do určitej miery porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 Ústavného súdu SR. Pri priznávaní finančného zadosťučinenia navrhujem zohľadniť aj prístup účastníkov konania k zisťovaniu skutkového stavu, včasného označovania dôkazov a predkladaniu dôkazných materiálov a účelnému a efektívnemu využívaniu rôznych procesných prostriedkov.

Súhlasím, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti. “

2.2 Sťažovateľ vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu tiež uviedol:

„S týmto vyjadrením predsedu súdu nemožno súhlasiť. Vo vyjadrení vôbec neuviedol v čom vidí výnimočnosť prípadu. Ak podľa neho bol výnimočný, potom výnimočnosť mal konkretizovať. Určite nebol výnimočný v takom rozsahu a vtom, aby konanie trvalo 15 rokov. V konaní sp. zn. 24 C 18/96 treba rozlišovať dve časové obdobia. Prvé obdobie od podania návrhu dňa 5. 1. 1996 do vynesenia rozsudku dňa 6. 2. 2004. Druhé od vynesenia rozsudku 7. 2. 2004 apríla 2010 to je od nadobudnutia plnoletosti J. K. ml. do právoplatného skončenia konania.

Prvé obdobie – od podania návrhu 5. 1. 1996 do 6. 2. 2004.

V tomto období sa v osobe zákonného sudcu vystriedali celkom tri osoby. Prvá súdna osoba JUDr. K. v konaní neurobila nič, čo by viedlo k hospodárnemu a rýchlemu ukončeniu konania v primeranej lehote a tým k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania. ...

Využívanie akýchkoľvek zákonných procesných úkonov účastníkmi konania na svoju obhajobu a preukázanie svojich tvrdení, resp. popretia tvrdení druhej strany z dôvodov dodržania kontradiktórnosti konania, nie je v žiadnom prípade spôsobovanie neopodstatnených prietahov v konaní účastníkmi konania. Súd bol zo zákona povinný o

procesných návrhoch účastníkov konania rozhodnúť v primeranej lehote, čo ale nebolo vo veľa prípadoch dodržané, (napr. o námietke zaujatosti podanej sťažovateľom dňa 17. 10. 1997 rozhodoval Krajský súd do 13. 3. 1998, to je takmer 5 mesiacov)...

Čo sa týka znaleckého dokazovania, je pravda, že sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti voči osobe JUDr. B. – súdneho znalca, táto bola súdom akceptovaná, preto doba, (ak sa dá doba o ktorej sa rozhoduje o námietke zaujatosti voči znalcovi považovať za neopodstatnené priesťahy v konaní) za ktorú sa o oprávnenej námietke rozhodovalo, nemôže ísť na vrub sťažovateľa.

Čo sa týka druhej znalkyne PhDr. C. táto osoba bola ešte v roku 1996 privolaná k výsluchu maloletého J. K. na Okresnom úrade Košice III v rámci priestupkového konania, pani M., nie ako znalkyňa, ale ako psychologička mne z neznámych dôvodov. Vtedy sa správala arogantne a povýšenecky voči mojej osobe, na čo som sa ohradil, a syn pred ňou vtedy odmietol vypovedať a nebol by vypovedal (podľa jeho vyjadrenia v roku 1999) ani v rámci znaleckého dokazovania. Z tohto dôvodu som ho nechcel vystaviť ďalšej traume pre touto osobou.

Sťažovateľ netrval na zverení maloletého dieťaťa do výchovy a navrhoval súdu aby rešpektoval slobodnú vôľu a rozhodnutie dieťaťa u ktorého z rodičov chce ostať na čas po rozvode, a trval z tohto dôvodu na vypočutí maloletého súdom, takého správanie sťažovateľa nemožno považovať za robenie obštrukcií, nakoľko sa domáhal vykonania len zákonných úkonov...

Je pravdou, že účastníci konania v tomto období navrhovali celý rad procesných úkonov ale treba poznamenať, že všetky procesné úkony ktoré navrhli boli v súlade s občiansko – súdnym poriadkom a navrhovali ich na svoju obhajobu, resp. na vyvrátenie tvrdení druhej strany, čo je v súlade so zásadou kontradiktórnosti sporového konania. Preto nemožno procesné návrhy účastníkov konania, ktoré vznášali v súlade so zákonom a zásadou kontradiktórnosti konania považovať za návrhy, ktoré spôsobovali neopodstatnené priesťahy v konaní. Bolo zákonnou povinnosťou konajúceho súdu sa s nimi vysporiadať v primeranej lehote, čo nie vždy konajúci súd robil. ...

Obdobie od 7. 2. 2004 do apríla 2010

Toto obdobie bolo obdobím plnoletosti J. K. nar. ... Za toto obdobie súd nezákonne odmietol rozhodnúť o výživnom, na maloleté dieťa ktoré nadobudlo plnoletosť počas konania, čím si rozhodovanie výrazne zjednodušil. Toto obdobie je charakteristické tým, že

súd nekonal efektívne, hospodárne s cieľom konanie, (ktoré trvalo 8 rokov), čo najrýchlejšie ukončiť. Majetkové a zárobkové pomery obidvoch rodičov do doby vynesenia rozsudku 24 C 18/96 mal súd zistené v konaní ktoré prebiehalo do vynesenia rozsudku sp. zn. 24 C 18/96 zo dňa 16. 5. 2001, preto stačilo aby súd zistil majetkové pomery rodičov za obdobie od 16. 5. 2001 do 5. 2. 2004 v konaní v tomto období, čo ale neurobil a zisťoval ich od roku 2004 do apríla 2010, to je vyše 6 rokov. ...

Konajúci súd za toto obdobie doslova plytval časom robil úkony, ktoré z hľadiska zistenia skutkového stavu nemali žiadny zmysel. Napr. zisťoval adresy občianskych združení s ktorými sťažovateľ nezištne spolupracoval, zisťoval adresy a mená štatutárnych zástupcov týchto združení, a ich členov, žiadal od nich ekonomickú dokumentáciu (E.), a pod. Súd tak konal aj napriek tomu, že sťažovateľ vypovedal, že, v rozhodnom období nespupracoval so všetkými združeniami, združenia s ktorými v rozhodnom čase nespupracoval konkretizoval. Tiež uviedol, s ktorými OZ spolupracoval nezištne. Súd jeho výpoveď nebral do úvahy. Súd žiadal aj zo zahraničia adresy občianskych združení, napr. od Ministerstva vnútra Českej republiky, čím len konania zbytočne preťahoval. ...

Konanie súdu za toto obdobie bolo podľa sťažovateľa absurdným a bolo ukázkovým príkladom spôsobovania neopodstatnených prieťahov len zo strany súdu a honbou na čarodejnicu. Za toto obdobie súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by zmenili skutkový stav veci (o majetkových a zárobkových pomeroch sťažovateľa) ktorý by mal významný vplyv na konečné rozhodnutie súdu oproti stavu v roku 2004. ...

Súhlasím aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku uviedol:

«Okresný súd Košice I vo svojom vyjadrení zo dňa 04. 08. 2010 priznal pri 15 ročnom trvaní sporu 24 C 18/96, že „... bolo postupom súdu do určitej miery porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 Ústavného súdu SR“, ale pravdepodobne myslieť Ústavu SR. Každopádne však priznal porušenie.

Sťažovateľ oznamuje, že súhlasí, aby... Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, pretože dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.»

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitostí v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Zo sťažnosti, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 24 C 18/96:

- 5. január 1996 – okresnému súdu bol doručený návrh sťažovateľa na rozvod manželstva s odporkyňou s tým, že sťažovateľ navrhoval zveriť maloletú dcéru do výchovy odporkyne a maloletého syna do výchovy jemu,
- 24. apríl 1996 – okresný súd nariadil pojednávanie na 10. jún 1996,
- 8. máj 1996 – okresný súd uznesením určil maloletým deťom za kolízneho opatrovníka Obvodný úrad Košice 3 (ďalej len „opatrovník“),
- 27. máj 1996 – odporkyňa sa vyjadrila k návrhu sťažovateľa tak, že vyjadrila súhlas s rozvodom manželstva, avšak nesúhlasila so zverením maloletého syna do výchovy sťažovateľa,
- 10. jún 1996 – z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne bolo pojednávanie odročené na 19. november 1996,
- 2. október 1996 – opatrovník sa vyjadril k rodinným pomerom účastníkov s tým, že v súvislosti so zverením maloletých navrhol nariadiť znalecké dokazovanie v odbore pedopsychológie,

- 19. november 1996 – po vypočutí odporkyne a sťažovateľa, ktorý vyjadril nespokojnosť so spôsobom vedenia pojednávania a zároveň uviedol, že „*vznesie námietku zaujatosti*“, bolo pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu postúpenia spisu Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie „*o vznesených námietkach čo do spôsobu vedenia konania*“,
- 9. december 1996 – zákonná sudkyňa sa vyjadrila, že si nie je istá, či môže vo veci nezaujato rozhodnúť, pretože sťažovateľ spochybňoval každý jej procesný úkon a podozrieval ju zo zaujatosti,
- 13. december 1996 – spis bol predložený krajskému súdu,
- 6. február 1997 – krajský súd uznesením sp. zn. 20 Nc 12/96 rozhodol, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prerokovania a rozhodnutia veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 24 C 18/96,
- 13. február 1997 – spis bol vrátený okresnému súdu,
- 19. marec 1997 – okresný súd nariadil pojednávanie na 13. máj 1997,
- 9. máj 1997 – sťažovateľ žiadal vykonať opravu a doplnenie zápisnice z pojednávania 19. novembra 1996,
- 12. máj 1997 – sťažovateľ zmenil petit v súvislosti so zverením maloletých do výchovy po rozvode tak, že to necháva na rozhodnutí maloletých,
- 13. máj 1997 – po vypočutí účastníkov bolo pojednávanie odročené na neurčito pre účely nariadenia znaleckého dokazovania „*na výhodnejšie prostredie pre maloleté deti*“, a tiež odporkyňa mala oznámiť adresu svedkyne,
- 24. máj 1997 – odporkyňa sa vyjadrila k predmetu konania s tým, že ako dôkaz navrhla vyžiadať správu o psychiatrickom vyšetrení sťažovateľa,
- 27. august 1997 – okresný súd nariadil pojednávanie na 29. september 1997,
- 29. september 1997 – pojednávanie bolo po vypočutí účastníkov odročené na neurčito na účely predvolania odporkyňou navrhovanej svedkyne,
- 2. október 1997 – sťažovateľ sa vyjadril ku konaniu a súčasne predložil záverečnú správu o svojom vyšetrení v psychiatrickej ambulancii,
- 17. október 1997 – sťažovateľ uplatnil námietku zaujatosti proti zákonnej sudkyňi,
- 30. október 1997 – spis bol predložený krajskému súdu na konanie o námietke zaujatosti,
- 29. január 1998 – krajský súd uznesením sp. zn. 16 Nc 67/97 rozhodol, že zákonná sudkyňa okresného súdu nie je vylúčená z prerokovania a rozhodnutia veci,

- 12. marec 1998 – spis bol vrátený okresnému súdu,
- 1. júl 1998 – okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie v odbore klinickej psychológie detí, pričom znalecký posudok mal znalec predložiť do 30 dní od doručenia uznesenia,
- 9. júl 1998 – spis bol zaslaný súdnemu znalcovi,
- 17. júl 1998 – sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti proti ustanovenému súdnemu znalcovi,
- 28. júl 1998 – okresný súd uznesením zmenil osobu ustanoveného súdneho znalca a pôvodne ustanovený súdny znalec okresnému súdu oznámil, že na ním určený termín vyšetrenia sa účastníci konania nedostavili a že nariadil nový termín vyšetrenia na 6. august 1998,
- 5. august 1998 – okresný súd žiadal od pôvodne ustanoveného súdneho znalca, aby vrátil súdny spis,
- 10. august 1998 – pôvodne ustanovený súdny znalec oznámil, že môže spracovať znalecký posudok len na odporkyňu, pretože sťažovateľ sa nedostavil na vyšetrenie a bráni v tom aj maloletému,
- 19. august 1998 – okresný súd opätovne žiadal od pôvodne ustanoveného súdneho znalca vrátiť spis s tým, že došlo k zmene znalca; súčasne sa sťažovateľ vyjadril ku konaniu s tým, že nesúhlasí so znaleckým dokazovaním, pretože podľa neho je nadbytočné, keďže zmenil svoj pôvodný návrh, ktorým sa domáhal, aby bol maloletý zverený do jeho starostlivosti a ponechal to na vyjadrení maloletého, pričom však trval na tom, aby bol maloletý vypočúvaný iba v jeho prítomnosti,
- 24. september 1998 – pôvodne ustanovený súdny znalec oznámil okresnému súdu, že spis zatiaľ nevráti, pretože predsedovi krajského súdu zaslal nesúhlasné stanovisko so svojím odvolaním na základe námietky zaujatosti sťažovateľa,
- 28. september 1998 – okresný súd telefonicky žiadal znalca o vrátenie spisu,
- 9. október 1998 – pôvodne ustanovený súdny znalec si vyúčtoval trovy,
- 4. november 1998 – novoustanovená súdna znalkyňa vrátila spis okresnému súdu, pretože sťažovateľ sa striktne odmietal podrobiť vyšetreniu a bránil v tom aj maloletému,
- 16. november 1998 – okresný súd vrátil spis súdnej znalkyni s tým, že ak by sa sťažovateľ opätovne nedostavil na vyšetrenie, má to oznámiť okresnému súdu, okresný súd zároveň

upozornil aj sťažovateľa, aby súdnej znalkyni poskytol súčinnosť, pretože bez znaleckého posudku nemôže rozhodnúť vo veci,

- 17. november 1998 – odporkyňa žiadala, aby okresný súd použil proti sťažovateľovi všetky donucovacie prostriedky s cieľom, aby sa dostavil na vyšetrenie k znalcovi,
- 18. január 1999 – okresný súd nariadil pojednávanie na 19. február 1999 s tým, že sťažovateľ mal na pojednávanie zabezpečiť aj prítomnosť maloletého, okresný súd zároveň predvolal aj súdnu znalkyňu, aby vypočula maloletého,
- 21. január 1999 – sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na nevyhovenie mu vykonať opravu v zápisnici z pojednávania,
- 3. február 1999 – súdna znalkyňa oznámila, že sa dostaví na pojednávanie,
- 19. február 1999 – po vypočutí účastníkov vrátane maloletého bolo pojednávanie odročené na neurčito na účely vykonania už nariadeného znaleckého dokazovania s tým, že sťažovateľovi bude za nedostavenie sa k znalkyni uložená poriadková pokuta,
- 22. november 1999 – súdna znalkyňa oznámila okresnému súdu, že na psychologické vyšetrenie sa dostavila iba odporkyňa, avšak sťažovateľ sa opakovane bez ospravedlnenia na určené termíny (24. marec 1999, 13. apríl 1999, 22. apríl 1999, 6. máj 1999, 27. máj 1999) nedostavil a tiež bránil vykonaniu vyšetrenia u maloletého,
- 8. marec 2000 – okresný súd nariadil prejednávanie na 26. apríl 2000 s tým, že účastníci budú dokladovať svoje príjmy,
- 29. marec 2000 – okresný súd vyžiadal od základnej školy správu o maloletom,
- 10. apríl 2000 – okresnému súdu bol doručený posudok základnej školy na maloletého,
- 26. apríl 2000 – po vypočutí účastníkov bolo pojednávanie odročené na 17. máj 2000 na účely vypočutia maloletého a opatrovníka,
- 16. máj 2000 – sťažovateľ predložil okresnému súdu kópiu jeho podania z 20. júna 1999, ktorým vzniesol námietku zaujatosti proti súdnej znalkyni, toto podanie sa nemalo nachádzať v spise, a tiež predložil dôkaz o prospechu maloletej dcéry,
- 17. máj 2000 – po vypočutí účastníkov bolo pojednávanie odročené na neurčito s tým, že bude vykonané znalecké dokazovanie „na zistenie vhodnosti výchovného prostredia dieťaťa“ s tým, že sťažovateľ sa mal vyjadriť, ktorý zo znalcov zapísaných v zozname znalcov by bol pre neho prijateľný,
- 18. október 2000 – odporkyňa urgovala rýchllosť konania,
- 16. február 2001 – okresný súd vyžiadal zo školy správu o maloletom,

- 9. marec 2001 – okresnému súdu bol doručený posudok školy na maloletého, podľa ktorého so školou spolupracoval iba sťažovateľ,
- 14. marec 2001 – okresnému súdu bola doručená správa o príjme odporkyne,
- 15. marec 2001 – okresný súd nariadil pojednávanie na 28. marec 2001 (sťažovateľ si predvolanie nevyzdvihol v odbernej lehote) a súčasne vyžiadal od zamestnávateľa odporkyne správu o jej príjme,
- 28. marec 2001 – z dôvodu neprítomnosti účastníkov konania bolo pojednávanie odročené na 16. máj 2001 s tým, že sťažovateľ bude povinný priniesť potvrdenie o jeho dani z príjmov a opatrovník správu o výchovnom prostredí maloletých,
- 7. máj 2001 – opatrovník oznámil okresnému súdu, že ním vyžiadajú správu nemohol spracovať, pretože sťažovateľ nereaguje na výzvy a maloletý odmietol s opatrovníkom komunikovať, a preto navrhol vykonať znalecké dokazovanie v odbore klinickej psychológie detí,
- 16. máj 2001 – okresný súd vyhlásil na pojednávaní rozsudok, ktorým manželstvo účastníkov rozviedol a maloletého zveril do výchovy sťažovateľa, pričom odporkyňa mu mala prispievať na výživu,
- 6. júl 2001 – odporkyňa sa odvolala proti výroku rozsudku, ktorým bol maloletý zverený do výchovy sťažovateľa,
- 30. júl 2001 – okresný súd zaslal odvolanie odporkyne na vyjadrenie sťažovateľovi a opatrovníkovi,
- 5. október 2001 – po opakovaných pokusoch boli rozsudok a odvolanie odporkyne doručené sťažovateľovi,
- 9. október 2001 – sťažovateľ sa vyjadril k odvolaniu odporkyne,
- 19. október 2001 – spis bol predložený krajskému súdu,
- 11. január 2002 – okresnému súdu bol doručený návrh odporkyne na vydanie predbežného opatrenia na zverenie maloletého do jej výchovy na čas do rozhodnutia o odvolaní, a to z dôvodu, že maloletý sa pokúsil o samovraždu,
- 18. január 2002 – okresný súd vydal predbežné opatrenie, ktorým zveril maloletého do výchovy odporkyne,
- 12. február 2002 – sťažovateľ sa odvolal proti predbežnému opatreniu,
- 10. máj 2002 – krajský súd uznesením sp. zn. 18 Co 438/01 zrušil v odvolaní napadnutej časti rozsudok okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie,

- 1. august 2002 – spis bol vrátený okresnému súdu s tým, že okresný súd má okrem iného nariadiť znalecké dokazovanie,
- 2. október 2002 – okresný súd nariadil pojednávanie na 4. november 2002,
- 4. november 2002 – po vypočutí účastníkov bolo pojednávanie odročené na neurčito s tým, že opatrovník predloží správu o výchovných podmienkach maloletých u odporkyne,
- 18. november 2002 – opatrovník podal vyžiadajú správu,
- 17. december 2002 – okresný súd nariadil pojednávanie na 27. január 2003,
- 27. január 2003 – po vypočutí účastníkov bolo pojednávanie na účely nariadenia znaleckého dokazovania odročené na neurčito s tým, že od školy bude žiadaný posudok na maloletého; súčasne sťažovateľ žiadal opraviť zápisnicu z pojednávania konaného v tento deň,
- 13. február 2003 – okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie v odbore psychológie pre účely psychologického vyšetrenia účastníkov,
- 27. február 2003 – odporkyňa vyjadrila nespokojnosť s ustanovením znalkyne zo zoznamu znalcov krajského súdu mimo obvodu okresného súdu, pretože podľa nej aj v zozname znalcov príslušného krajského súdu bolo zapísaných dostatok znalcov z príslušného odboru,
- 18. marec 2003 – okresný súd dopytoval odporkyňu, či jej podanie z 27. februára 2003 je odvolaním proti uzneseniu o nariadení znaleckého dokazovania,
- 24. marec 2003 – odporkyňa oznámila, že jej podanie z 27. februára 2003 nie je odvolaním, pretože uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania je uznesením o vedení konania, proti ktorému odvolanie nie je prípustné,
- 28. marec 2003 – okresný súd uznesením nevyhovel návrhu sťažovateľa na opravu zápisnice a súčasne zaslal spis súdnej znalkyni,
- 9. apríl 2003 – odporkyňa urgovala plynulosť konania,
- 10. júl 2003 – odporkyňa urgovala plynulosť konania,
- 18. júl 2003 – okresný súd vyzval znalkyňu, aby predložila znalecký posudok,
- 12. august 2003 – okresnému súdu bol doručený znalecký posudok, podľa ktorého znalkyňa odporúčala zveriť maloletého do výchovy odporkyne, sťažovateľ sa odmietol podrobiť psychologickému vyšetreniu, takže na neho znalecký posudok ani nebol spracovaný,

- 19. august 2003 – okresný súd zaslal znalecký posudok na vyjadrenie účastníkom a znalkyni priznal znalečné; súčasne okresný súd vyzval účastníkov, aby predložili potvrdenie o ich aktuálnom príjme, a školu, aby zaslala posudok na maloletého,
- 27. august 2003 – odporkyňa reagovala na výzvu,
- 3. september 2003 – sťažovateľ reagoval na výzvu a zároveň sa vyjadril k znaleckému posudku s tým, že žiadal, aby mu bol maloletý zverený do starostlivosti,
- 12. september 2003 – sťažovateľ oznámil výšku svojho príjmu; súčasne bol okresnému súdu doručený posudok školy na maloletého,
- 23. október 2003 – okresný súd žiadal súdnu znalkyňu, aby zaslala okresnému súdu zásielku, ktorou bol sťažovateľ opakovane predvolaný na znalecké vyšetrenie a ktorá jej bola vrátená ako nedoručená, a tiež aby oznámila dátum vyšetrenia odporkyne,
- 31. október 2003 – sťažovateľ predložil návrhy na dokazovanie,
- 24. november 2003 – okresný súd vyzval sťažovateľa, aby zdokladoval svoj príjem, ktorého výšku iba oznámil, a na zdokladovanie príjmu vyzval aj odporkyňu,
- 25. november 2003 – okresný súd uznesením návrh sťažovateľa na zabezpečenie dôkazov zamietol, súčasne nariadil pojednávanie na 17. december 2003,
- 8. december 2003 – odporkyňa zdokladovala svoj aktuálny príjem,
- 12. december 2003 – sťažovateľ sa odvolal proti uzneseniu z 25. novembra 2003,
- 15. december 2003 – sťažovateľ namietal zaujatosť zákonnej sudkyne, súčasne ospravedlnil svoju neprítomnosť na pojednávaní z dôvodu pracovných povinností,
- 17. december 2003 – pojednávanie bolo z dôvodu vznesenej námietky zaujatosti odročené na neurčito,
- 18. december 2003 – spis bol zaslaný krajskému súdu,
- 7. január 2004 – sťažovateľ namietal zaujatosť zákonných sudkýň krajského súdu,
- 4. február 2004 – okresnému súdu bol doručený návrh odporkyne na vydanie predbežného opatrenia, ktorým by bol sťažovateľ zaviazaný platiť na výživné maloletého,
- 7. september 2004 – zákonné sudkyne krajského súdu sa vyjadrili, že sa cítia byť zaujaté vo veci sťažovateľa, a spis bol zaslaný Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“),
- 22. september 2004 – najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Nc 26/04 rozhodol, že sudkyne krajského súdu nie sú vylúčené z prerokovania veci,
- 18. október 2004 – spis bol vrátený krajskému súdu,

- 29. október 2004 – krajský súd uznesením sp. zn. 17 NcC 6/04 rozhodol, že zákonná sudkyňa okresného súdu nie je vylúčená z prerokovania a rozhodnutia veci, súčasne uznesením sp. zn. 16 CoP 628/03 zrušil uznesenie okresného súdu z 25. novembra 2003 ako bezdôvodne vydané,
- 4. november 2004 – okresný súd uznesením zamietol návrh odporkyne zo 4. februára 2004 na vydanie predbežného opatrenia, ktorým by súd zaviazal sťažovateľa prispievať na výživu maloletého do právoplatného rozhodnutia vo veci,
- 20. december 2004 – spis bol vrátený okresnému súdu,
- 8. jún 2005 – sťažovateľ sa odvolal proti uzneseniu z 19. augusta 2003, ktorým bolo znalkyni priznané znalečné,
- 16. jún 2005 – spis bol postúpený krajskému súdu,
- 31. január 2006 – krajský súd uznesením sp. zn. 7 CoP 307/05 potvrdil uznesenie okresného súdu z 19. augusta 2003,
- 3. apríl 2006 – spis bol vrátený okresnému súdu,
- 28. júl 2006 – okresný súd nariadil pojednávanie na 2. október 2006 a účastníkov vyzval, aby zdokladovali svoje aktuálne príjmy, a odporkyňu, aby preukázala náklady na maloletého,
- 20. september 2006 – odporkyňa reagovala na výzvu okresného súdu,
- 2. október 2006 – kvôli neprítomnosti účastníkov (sťažovateľ nemal vykázané doručenie predvolania) bolo pojednávanie odročené na 20. november 2006,
- 20. november 2006 – po vypočutí účastníkov bolo pojednávanie odročené na 15. január 2007 pre účely vyžiadania súvisiacich súdnych spisov, predvolania kolíznej opatrovníčky a predloženia dokladov o príjme sťažovateľa,
- 3. január 2007 – okresný súd oznámil účastníkom, že pojednávanie nariadené na 15. január 2007 sa odročuje na 1. február 2007,
- 26. január 2007 – sťažovateľ daňovými priznaniami zdokladoval svoje príjmy,
- 1. február 2007 – po vypočutí účastníkov bolo pojednávanie odročené na 12. marec 2007 pre účely zdokladovania všetkých príjmov sťažovateľa,
- 7. február 2007 – okresný súd žiadal od daňového úradu zaslanie daňových priznaní sťažovateľa, ako aj daňových priznaní spoločnosti, pre ktoré sťažovateľ vykonával práce na základe dohôd, a tiež od nich žiadal aj tieto dohody; súčasne okresný súd žiadal od príslušného katastrálneho úradu oznámiť, na základe akej právnej skutočnosti sa sťažovateľ

stal spoluvlastníkom označenej nehnuteľnosti; zároveň si okresný súd zadovážil potrebné fotokópie zo spisov sp. zn. 22 C 39/04 a sp. zn. 3 T 39/06,

- 16. február 2007 – okresnému súdu boli doručené daňové priznania sťažovateľa a tiež mu bolo oznámené, že jedna zo spoločností, pre ktoré sťažovateľ pracoval na dohodu, nepodala daňové priznanie,

- 20. február 2007 – okresnému súdu boli doručené daňové priznania druhej zo spoločností, pre ktoré sťažovateľ pracoval na dohodu,

- 23. február 2007 – katastrálny úrad reagoval na výzvu okresného súdu,

- 7. marec 2007 – odporkyňa sa vyjadrila k sporu a zaslala doklady o svojich príjmoch a výdavkoch,

- 12. marec 2007 – po vypočutí účastníkov bolo pojednávanie odročené na 23. apríl 2007 na účely ďalšieho dokazovania (vyžiadať správu od daňového úradu o všetkých dokladoch týkajúcich sa sťažovateľa, vyžiadať správu od školy, ako aj z nemocnice o maloletom, vyžiadať správu z bytového družstva o nákladoch na byt sťažovateľa, vyžiadať stanov spoločnosti, pre ktorú sťažovateľ vykonával práce, a pod.),

- 15. marec 2007 – okresný súd urobil všetky dopyty v súlade so závermi z pojednávania,

- 21. marec 2007 – okresnému súdu bola doručená správa z nemocnice o maloletom,

- 22. marec 2007 – spis bol zapožičaný Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky,

- 27. marec 2007 – okresnému súdu bola doručená správa od daňového úradu,

- 28. marec 2007 – okresnému súdu boli doručené vyžiadané stanov spoločnosti,

- 16. apríl 2007 – okresnému súdu bola doručená správa z bytového družstva,

- 19. apríl 2007 – sťažovateľ ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní 23. apríla 2007 kvôli práceneschopnosti a žiadal pojednávanie preložiť na iný deň,

- 23. apríl 2007 – pojednávanie bolo odročené na 28. máj 2007 z dôvodu ospravedlnenej neprítomnosti sťažovateľa,

- 26. apríl 2007 – okresnému súdu bola doručená správa zo školy maloletého,

- 28. máj 2007 – kvôli práceneschopnosti sudkyne bolo pojednávanie odročené na 21. jún 2007,

- 6. jún 2007 – právna zástupkyňa odporkyne žiadala o zmenu nariadeného termínu pojednávania z dôvodu naplánovanej dovolenky,

- 21. jún 2007 – pojednávanie bolo odročené na 17. september 2007 z dôvodu neprítomnosti účastníkov konania (sťažovateľ nemal vykázané doručenie predvolania),

- 10. júl 2007 – okresný súd si vyžiadal potrebné listiny od katastrálneho úradu, bytového podniku, ako aj od spoločností, pre ktoré sťažovateľ vykonával práce na základe dohôd, a tiež si dal pripojiť súvisiace súdne spisy,
- 20. júl 2007 – katastrálny úrad reagoval na výzvu okresného súdu a zaslal LV o vlastníctve sťažovateľa,
- 31. júl 2007 – okresný súd dopytom v realitných kanceláriách zisťoval trhovú cenu nehnuteľností; súčasne bola okresnému súdu doručená správa od jedného z občianskych združení, v ktorom bol angažovaný sťažovateľ (E.),
- 6. august 2007 – bytový podnik odpovedal na výzvu okresného súdu,
- 21. august 2007 – realitná kancelária G. odpovedala na výzvu okresného súdu,
- 24. august 2007 – realitná kancelária F., s. r. o., odpovedala na výzvu okresného súdu,
- 12. september 2007 – sťažovateľ oznámil, že od väčšiny občianskych združení, v ktorých bol angažovaný, nemal žiadny príjem, a tie príjmy, ktoré mal, nevedel zdokladovať,
- 14. september 2007 – sťažovateľ navrhol dôkazy, ktoré je potrebné podľa neho vykonať,
- 17. september 2007 – pojednávanie bolo odročené na 12. november 2007 na účely ďalšieho dokazovania (predvolanie svedkyne, vyžiadanie správy od bytového podniku tentokrát o byte odporkyne, vyžiadanie súdneho spisu o výživnom na maloletú, urgovanie realitných kancelárií, ktoré nereagovali na výzvu okresného súdu, predloženie dokladov sťažovateľom o jemu poskytnutých pôžičkách, zistenie adries občianskych združení, v ktorých bol sťažovateľ angažovaný, a pod.),
- 25. september 2007 – okresný súd expedoval výzvy v zmysle záverov z pojednávania,
- 3. október 2007 – realitná kancelária F., s. r. o., odpovedala na výzvu okresného súdu,
- 5. október 2007 – okresnému súdu bol oznámený príjem odporkyne,
- 10. október 2007 – dopytovaný finančný ústav oznámil okresnému súdu, či mali u neho účastníci vedené účty,
- 15. október 2007 – okresnému súdu bola oznámená adresa jedného z občianskych združení,
- 18. október 2007 – bytový podnik reagoval na výzvu okresného súdu,
- 29. október 2007 – sťažovateľ sa vyjadril k dopytu o jeho príjme,
- 2. november 2007 – okresnému súdu bolo oznámené, že ním označené subjekty nie sú medzi občianskymi združeniami evidované, a tiež sťažovateľ predložil zmluvy o jemu poskytnutých pôžičkách,

- 8. november 2007 – predvolaná svedkyňa sa domáhala vysvetlenia, prečo bola predvolaná,
- 12. november 2007 – po vypočutí účastníkov bolo pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu odchodu zákonnej sudkyne na stáž na krajský súd s tým, že sťažovateľ mal predložiť záznamy o svojom zdravotnom stave a odporkyňa mala predložiť prehľad transakcií na jej sporozírovom účte,
- 23. november 2007 – okresný súd žiadal mestskú časť K. o oznámenie trhovej ceny v jej katastrálnom území,
- 13. december 2007 – mestská časť reagovala na výzvu okresného súdu,
- 21. január 2008 – sudkyňa okresného súdu, ktorej vec bola pridelená na prerokovanie, namietala svoju zaujatosť,
- 22. január 2008 – predseda okresného súdu pridelil vec na prerokovanie inej sudkyňi,
- 23. január 2008 – aj ďalšia sudkyňa okresného súdu namietala svoju zaujatosť z dôvodu, že už bola pre zaujatosť vylúčená z prerokovania inej sťažovateľovej veci,
- 25. január 2008 – opatrením predsedu okresného súdu bola vec pridelená ďalšej sudkyňi,
- 13. marec 2008 – spis bol na požiadanie zapožičaný krajskému súdu k sp. zn. 7 CoP 120/07,
- 16. apríl 2008 – okresný súd žiadal od krajského súdu vrátenie spisu,
- 21. apríl 2008 – spis bol vrátený okresnému súdu,
- 27. máj 2008 – okresný súd nariadil pojednávanie na 2. júl 2008,
- 20. jún 2008 – odporkyňa zaslala výpisy o transakciách na sporozírovom účte,
- 26. jún 2008 – okresnému súdu bola vrátená nedoručená zásielka pre sťažovateľa, ktorý si ju neprebral v odbernej lehote,
- 1. júl 2008 – právna zástupkyňa odporkyne ospravedlnila svoju neúčasť, ako aj neúčasť odporkyne na pojednávaní,
- 2. júl 2008 – pre neprítomnosť účastníkov bolo pojednávanie odročené na 16. september 2008,
- 11. august 2008 – sťažovateľ predložil svoju zdravotnú dokumentáciu,
- 16. september 2008 – po vypočutí odporkyne v neprítomnosti sťažovateľa, ktorý neospravedlnil svoju neprítomnosť, bolo pojednávanie odročené na 11. november 2008, pričom sťažovateľovi malo byť uložené, aby oznámil adresu svedkyne, a odporkyňi, aby dokladovala platby sťažovateľa adresované maloletému,
- 26. september 2008 – odporkyňa zaslala požadované kópie poštových poukážok,

- 4. november 2008 – sťažovateľ oznámil adresu svedkyne,
- 11. november 2008 – po vypočutí účastníkov bolo pojednávanie odročené na neurčito pre účely predvolania svedkyne a predloženia dokladu sťažovateľom o jeho zvolení za štatutárneho zástupcu spoločnosti E. s tým, že spis bude na základe dožiadania zapožičaný najvyššiemu súdu,
- 16. január 2009 – okresnému súdu bola vrátená nedoručená zásielka adresovaná svedkyňi, ktorá si zásielku neprevzala v odbernej lehote, pričom svedkyňa sa mala vyjadriť k tomu, koľko pôžičiek poskytla sťažovateľovi,
- 30. január 2009 – sťažovateľ žiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov,
- 12. február 2009 – spis bol z najvyššieho súdu vrátený okresnému súdu,
- 4. marec 2009 – spis bol zapožičaný krajskému súdu k sp. zn. 8 Cop 355/08,
- 24. apríl 2009 – spis bol vrátený okresnému súdu,
- 2. jún 2009 – okresný súd nariadil pojednávanie na 2. júl 2009,
- 4. jún 2009 – okresný súd si zabezpečil fotokópie zo spisu sp. zn. 22 C 39/04 vo veci návrhu maloletého proti sťažovateľovi na určenie výživného,
- 2. júl 2009 – po vypočutí účastníkov bolo pojednávanie odročené pre účely vyhlásenia rozhodnutia na 6. júl 2009,
- 6. júl 2009 – okresný súd na pojednávaní vyhlásil rozsudok, ktorým na čas do plnoletosti zveril maloletého do výchovy odporkyne a sťažovateľa zaviazal platiť výživné,
- 10. august 2009 – odporkyňa sa odvolala proti rozsudku,
- 13. august 2009 – okresný súd zaslal odvolanie odporkyne na vyjadrenie sťažovateľovi,
- 24. august 2009 – maloletý sa odvolal proti rozsudku,
- 26. august 2009 – okresný súd zaslal odvolanie maloletého na vyjadrenie sťažovateľovi,
- 27. august 2009 – sťažovateľ sa odvolal proti rozsudku,
- 11. september 2009 – okresný súd zaslal odvolanie sťažovateľa na vyjadrenie právnej zástupkyne odporkyne a maloletého,
- 14. september 2009 – sťažovateľ sa vyjadril k odvolaniu odporkyne,
- 29. september 2009 – právna zástupkyňa odporkyne sa vyjadrila k odvolaniu sťažovateľa,
- 5. október 2009 – spis bol zaslaný krajskému súdu,
- 24. február 2010 – krajský súd rozsudkom sp. zn. 8 CoP 303/09 sčasti zastavil, sčasti odmietol a sčasti potvrdil rozsudok okresného súdu (v spojení rozsudky nadobudli právoplatnosť 9. apríla 2010),

- 16. marec 2010 – spis bol vrátený okresnému súdu.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 182/06).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 18/96 o rozvode manželstva a o úprave práv a povinností k maloletým došlo k porušeniu základného práva a práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručených v ústave a dohovore.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd pripúšťa určitú možnosť faktickej zložitosti veci súvisiacu najmä s potrebou posúdenia skutočností, na ktoré boli potrebné odborné znalosti a kvôli ktorým okresný súd opakovane nariadil znalecké dokazovanie. Podľa právneho názoru ústavného súdu však faktická zložitosť veci nezbavuje sudcu ústavnej zodpovednosti za včasné vyriešenie sporu (napr. I. ÚS 15/02, I. ÚS 251/05) a nemožno ňou v žiadnom prípade ospravedlniť viac ako 14 rokov trvajúce konanie. Pokiaľ

však ide o otázku právnej zložitosti veci, ústavný súd je tohto názoru, že vzhľadom na predmet konania ide o prípad bežnej a ustálenej rozhodovacej súdnej praxe.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní, či v skúmanom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu označených práv. Pri vyhodnotení tohto bodu ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ mal značný podiel na celkovom predĺžení konania, tak ako to ústavný súd mimochodom už v minulosti aj konštatoval vo svojom rozhodnutí o sťažnosti matky maloletého č. k. II. ÚS 231/03-28 zo 4. marca 2004. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ vyjadril ostrý nesúhlas už s týmto skorším konštatovaním ústavného súdu, ústavný súd považoval na tomto mieste za potrebné detailnejšie poukázať na správanie sťažovateľa, ktoré prispelo k predĺženiu konania bez toho, aby ho bolo možné pripočítať súčasne aj na ťarchu okresného súdu.

Sťažovateľ svoju námietku proti uvedenému skoršiemu záveru ústavného súdu vyslovenému v súvislosti s jeho podielom na predĺžení skúmaného konania odôvodnil tým, že on nemohol prispieť k predĺženiu konania, pretože iba využíval svoje procesné oprávnenia účastníka konania priznané mu Občianskym súdnym poriadkom, s ktorými sa okresný súd mal povinnosť vysporiadať, čo podľa sťažovateľa okresný súd neurobil. Podľa sťažovateľa to bol práve okresný súd, ktorý zapríčinil predĺženie konania, keďže opakovane nariad'oval znalecké dokazovania týkajúce sa vyšetrenia jeho maloletého syna, a to aj napriek tomu, že sťažovateľ zmenil svoj pôvodný žalobný návrh tak, že už netrval, aby mu bol maloletý zverený do výchovy, ale žiadal zveriť ho do výchovy toho z rodičov, ktorého si zvolí sám maloletý. Vzhľadom na uvedené bolo podľa sťažovateľa zbytočné nariad'ovať znalecké dokazovanie a postačovalo iba vypočúť maloletého, u ktorého z rodičov chce byť.

Pokiaľ teda ide o správanie sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ napr. podávaním námietok zaujatosti proti zákonnej sudkyni (19. novembra 1996, 17. októbra 1997 a 15. decembra 2003), ako aj proti ustanovenému súdnemu znalcovi (17. júla 1998) síce uplatnil procesné právo účastníka konania, avšak v tejto súvislosti musí sám sťažovateľ strpieť a počítať s tým, že vybavenie týchto jeho procesných podaní trvalo nejaký ten čas, v dôsledku čoho sa predĺžilo aj samotné konanie, keďže predĺženie konania z tohto dôvodu nemožno bez ďalšieho zistenia aj o evidentnej nečinnosti okresného súdu pripočítať na

ťarchu okresného súdu (nečinnosť okresného súdu pri ich vybavovaní nebola zistená). Okrem toho v súvislosti s námietkami zaujatosti uplatňovanými sťažovateľom ústavný súd tiež poukazuje na skutočnosť, že tento procesný prostriedok by mal byť účastníkom konania využívaný efektívne, t. j. jeho využívanie by malo byť odôvodnené zákonnými dôvodmi. V danom prípade však sťažovateľ namietal, resp. spochybňoval nezaujatosť zákonnej sudkyne zväčša z dôvodu jeho nesúhlasu s ňou riadeným priebehom konania, resp. s ňou vydanými rozhodnutiami, čo v zmysle príslušných zákonných ustanovení nemôže byť samo osebe dôvodom, ktorým môže účastník konania úspešne spochybňovať nezaujatosť zákonného sudcu v jeho veci. Ústavný súd síce uznáva, že sťažovateľ sám nemá právnické vzdelanie a ani nebol v konaní pred okresným súdom právne zastúpený, takže mu tieto skutočnosti nemuseli byť známe, avšak sťažovateľ sa nepoučil ani po prvom súdnom rozhodnutí vo veci jeho námietky zaujatosti, kde bol na tieto skutočnosti upozornený.

Pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľa, že skúmané konanie sa predĺžilo aj preto, že okresný súd nesprávne, resp. neefektívne organizoval priebeh konania, pretože nariadil znalecké dokazovania na vyšetrenie maloletého, a to aj napriek tomu, že podľa sťažovateľa postačovalo, aby okresný súd iba priamo vypočul maloletého, ústavný súd konštatuje, že bez ohľadu na procesné návrhy účastníkov konania je vecou a úlohou zákonného sudcu, aby organizoval súdne konanie, a teda aby sám riadil aj rozsah a charakter vykonávaného dokazovania tak, aby mal náležite preukázané dôvody svojho rozhodnutia. V danom prípade považoval okresný súd za nevyhnutné, aby pre účely zistenia vhodného výchovného prostredia pre maloletého bolo znalcom vykonané vyšetrenie sťažovateľa, odporkyne, ako aj maloletého. Vzhľadom na potrebu eliminácie prípadne možného ovplyvnenia rozhodnutia maloletého niektorým z rodičov, a z tohto plynúcu potrebu objektívneho a nezainteresovaného zistenia najvhodnejšieho riešenia v záujme maloletého, o ktorom samotné dieťa vo veku maloletosti ešte nemôže mať nezaujatú predstavu, sa postup okresného súdu nejaví ako svojvoľný alebo nedôvodný. Sťažovateľ však napriek nariadenému znaleckému dokazovaniu vykonanie tohto dokazovania úmyselne „bojkotoval“ a na vyšetrenie znalcom sa nielenže nedostavil sám, ale vo vykonaní vyšetrenia znalcom bránil aj maloletému. Sťažovateľ sa opakovane nedostavoval k okresným súdom určenému znalcovi (v chronológii pozri – 10. august 1998, 19. august 1998, 4. november 1998, 22. november 1999, keď znalkyňa okresnému súdu oznámila, že

sťažovateľ sa nedostavil na vyšetrenie a bránil v tom aj maloletému v týchto termínoch – 24. marec 1999, 13. apríl 1999, 22. apríl 1999, 6. máj 1999 a 27. máj 1999). Vzhľadom na uvedené ústavný súd zistil, že sťažovateľ svojím prístupom k okresným súdom nariadenému znaleckému dokazovaniu úplne zmaril prvé nariadené znalecké dokazovanie, ktoré trvalo od 1. júla 1998, keď bolo nariadené – do 22. novembra 1999, keď znalkyňa vrátila spis okresnému súdu bez vypracovania znaleckého posudku z dôvodu neposkytnutia súčinnosti sťažovateľom. V dôsledku uvedeného sa tak konanie neefektívne predĺžilo o viac ako jeden rok a tri mesiace. Napokon okresný súd po tomto neúspešnom znaleckom dokazovaní a na naliehanie sťažovateľa i bez spracovania znaleckého posudku vyhlásil vo veci 16. mája 2001 rozsudok, ktorý bol napokon zrušený v odvolacom konaní, pričom jedným z krajským súdom uvedených dôvodov bolo nevykonanie znaleckého dokazovania. Okrem toho ústavný súd podotýka, že okresný súd mal snahu vyjsť sťažovateľovi v ústrety, keďže mu ešte pre vyhlásení rozsudku dal 17. mája 2000 možnosť vyjadriť sa, ktorý zo znalcov zapísaných v zozname znalcov by bol pre neho prijateľný, avšak sťažovateľ na túto výzvu okresného súdu nereagoval. Aj napriek uvedenému, ako aj napriek tomu, že maloletý sa mal v období po vyhlásení rozsudku pokúsiť o samovraždu (v chronológii pozri 11. január 2002), sťažovateľ nerešpektoval ani ďalšie okresným súdom nariadené znalecké dokazovanie na účely zistenia najvhodnejšieho výchovného prostredia v záujme maloletého a opätovne sa nedostavil k znalcovi, takže napokon bol okresnému súdu 12. augusta 2003 predložený znalecký posudok, avšak bez posudku na sťažovateľa, ktorý sa odmietol podrobiť vyšetreniu znalcom.

Okrem uvedeného ústavný súd zo spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 24 C 18/96 tiež zistil, že sťažovateľ bránil maloletému aj v styku s jemu okresným súdom ustanoveným kolíznym opatrovníkom (7. máj 2001), v dôsledku čoho okresný súd tiež nemohol získať všetky podklady na svoje rozhodnutie. Sťažovateľ tiež neposkytol okresnému súdu dostatočnú súčinnosť pri zisťovaní jeho majetkových a zárobkových pomerov na účely rozhodnutia o vyživovacej povinnosti k maloletému. Okresný súd napr. uložil sťažovateľovi povinnosť vydokladovať svoje príjmy 19. augusta 2003, avšak sťažovateľ 12. septembra 2003 ich výšku okresnému súdu iba oznámil bez listinných dôkazov, preto bol okresný súd nútený opätovne 24. novembra 2003 vyzvať sťažovateľa, aby svoje príjmy aj vydokladoval. Obdobne z titulu uplynutia času okresný súd 28. júla

2006 uložil sťažovateľovi, aby zdokladoval svoje aktuálne príjmy, avšak na túto výzvu sťažovateľ nereagoval, a aj z tohto dôvodu bolo odročené pojednávanie konané 20. novembra 2006, pričom sťažovateľ napokon predložil svoje daňové priznania až 26. januára 2007, t. j. viac ako päť mesiacov od výzvy okresného súdu. Sťažovateľ bol tiež okresným súdom 12. novembra 2007 vyzvaný, aby predložil svoju zdravotnú dokumentáciu (keďže sa nedostavoval k znalcom), avšak sťažovateľ ju okresnému súdu predložil až po takmer 9 mesiacoch, a to 11. augusta 2008. Okrem toho ústavný súd tiež zistil, že sťažovateľ sa bez ospravedlnenia nedostavil na pojednávanie 16. septembra 2008.

3. Napokon ústavný súd skúmal postup okresného súdu v predmetnom konaní a v tejto súvislosti zistil dve obdobia nečinnosti, počas ktorých okresný súd nekonal spôsobom plynulo smerujúcim k meritórnemu rozhodnutiu veci. Okresný súd bol nečinný deväť mesiacov, a to v čase od 17. mája 2000, keď sa konalo pojednávanie, do 16. februára 2001, keď okresný súd vyžiadal správu zo školy maloletého. Viac ako päť mesiacov bol okresný súd nečinný aj v období od 20. decembra 2004, keď bol spis z krajského súdu vrátený okresnému súdu, do 8. júna 2005, keď ďalší procesný úkon realizoval účastník konania, ktorý podnietil okresný súd k ďalšej aktivite. Okresný súd bol tak celkovo nečinný v trvaní viac ako jeden rok a dva mesiace, pričom iné výrazné obdobia nečinnosti v skúmanom postupe okresného súdu ústavný súd nezistil.

Ústavný súd však zistil že v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 18/96 bol postup okresného súdu aj neefektívny. Zo súdneho spisu napr. vyplynulo, že pojednávanie konané 13. mája 1997 bolo odročené na účely nariadenia znaleckého dokazovania, avšak toto bolo nariadené až 1. júla 1998, pričom je potrebné, samozrejme, zohľadniť, že v tomto období sa spis nachádzal aj na krajskom súde (viac ako štyri mesiace) z dôvodu rozhodovania o námietke zaujatosti proti zákonnej sudkyňi uplatnenej sťažovateľom. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd málo koordinovane postupoval aj pri zisťovaní príjmov účastníkov konania a tiež na zabezpečenie súčinnosti zo strany účastníkov konania v záujme plynulosti konania nevyužil jemu dostupné zákonné poriadkové opatrenia.

Ústavný súd poznamenáva, že dobu, počas ktorej sa spis z dôvodu odvolacieho konania alebo z dôvodu konania o námietkach zaujatosti nachádzal na krajskom súde

a ktorej dĺžku, resp. trvanie nemohol okresný súd ovplyvniť, nemožno z objektívnych dôvodov pripočítať na jeho ťarchu.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 18/96 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

IV.

4. Vzhľadom na to, že s'ťažovateľ sa v petite s'ťažnosti nedomáhal vyslovenia príkazu okresnému súdu konať v napádanom konaní bez zbytočných priet'ahov, ako aj vzhľadom na to, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 24 C 18/96 bolo už 9. apríla 2010 právoplatne skončené, ústavný súd dospel k záveru, že právna neistota s'ťažovateľa bola týmto odstránená a nepovažoval za potrebné prikázať okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov [§ 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde].

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

S'ťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre s'ťažovateľa dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto najmä vzhľadom na celkovú dĺžku konania uznal za odôvodnené priznať s'ťažovateľovi finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v sume 3 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 je 120,23 € a hodnota režijného paušálu je 7,21 €.

S poukazom na výsledok konania ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2010 (prevzatie a príprava zastúpenia a zaslanie stanoviska k vyjadreniu okresného súdu) v sume 254,88 € vrátane režijného paušálu tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia. Ústavný súd nepriznal sťažovateľovi úhradu trov za podanie sťažnosti ústavnému súdu, pretože tú podal sám sťažovateľ 11. januára 2010.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2010